

OIKAISUVAATIMUS

Tausta

Diakonissalaitos osallistui Rovaniemen kaupungin järjestöavustusten (kumppanuussopimukset) hakuun syksyllä 2024. Hyvinvointilautakunta päätti kokouksessaan 28.11.2024 § 99 (Vapaa-ajan palveluiden kumppanuussopimukset 2025-2026) avustusten myöntämisestä, eikä Diakonissalaitos ollut avustustensaajien joukossa. Perusteluina päätökselle saimme pyydettyä tiedon, että Hyvinvointilautakunta on 26.9.2024 §78 kokouksessaan hyväksynyt vapaa-ajan palvelualueen avustusohjeet, joissa hakukelpoisuudesta kumppanuus sopimuksille määritellään seuraavasti:

Hakijan tulee olla rekisteröity yhdistys, jonka kotipaikka on Rovaniemi tai joka toimii Rovaniemellä. Hakijayhteisöllä tulee olla y-tunnus. Jos kumppanuutta anoo keskusjärjestö, jonka alaisena toimii kaupungissa paikallisia alajärjestöjä, kaupungin kumppanuus myönnetään suoraan alajärjestölle. Jos keskusjärjestö kuitenkin ylläpitää yksinään rovaniemeläisten hyväksi sellaista toimintamuotoa, jonka tukemisen kaupunki katsoo tarkoituksenmukaiseksi, voidaan kaupungin kumppanuus tältä osin myöntää keskusjärjestölle. Yhdistyksen tulee olla toiminut rekisteröitynä yhdistyksenä vähintään kahden vuoden ajan.

Perustelu: Diakonissalaitos on säätiö, eikä täten täytä hakukelpoisuuden ehtoja.

Pidämme linjausta perusteettomana ja yhdenvertaisuuden kannalta ongelmallisena. Tässä asiakirjassa avaamme niitä seikkoja, jotka käsityksemme mukaan puoltavat säätiöiden yhdenvertaista osallistumismahdollisuutta avustushakuun.

Haluamme lisäksi kiinnittää huomiota siihen, ettei hyvinvointilautakunnan päätöksessä viitata avustuksen myöntämättä jättämisen osalta säätiöasemaan, eikä päätöksestä käytännössä ilmene lainkaan hakemuksen hylkääminen tai sen perustelu. Myöskään päätöksen liitteenä olevassa asiakirjassa (Hyvinvointilautakunta kumppanuussopimukset 2025–2026 esitys.pdf) ei viitata hakemuksen hylkäämiseen.

Vaadimme päätökseen oikaisua kummallakin edellä mainitulla perusteella.

Järjestön määritelmä ja rajauksen perusteettomuus

Rovaniemen kaupungin avustusten periaatteet asiakirjassa kohdassa 2.1 mainitaan, että avustusta voidaan myöntää rekisteröidyille yhdistyksille ja toimintaryhmille, joiden toiminnan voidaan katsoa olevan yleisesti hyödyllistä. Rekisteröidyn oikeushenkilön tulee olla merkittynä yhdistysrekisteriin. Tukea voidaan myöntää rekisteröitymistä seuraavana vuonna. Lautakunnat ja jaostot voivat harkintansa mukaan perustellusti tehdä poikkeuksia ehtoon omissa avustusohjeissaan. Kaupungin avustusta voidaan myöntää myös rekisteröimättömille vapaille toimintaryhmille ja työryhmille, mikäli siitä on erikseen määritelty lautakunnan tai jaoston omissa

avustusohjeissa. Avustettavan toiminnan tulee kohdistua Rovaniemelle ja rovaniemeläisille. Lisäksi avustuksen myöntämisessä annetaan merkitystä avustettavan toiminnan vaikuttavuudelle. Avustettavan toiminnan tulee tukea ja täydentää avustuksia myöntävän toimialan toimintaa ja tavoitteiden toteutumista. Avustusta voidaan myöntää edellä kuvatulle toimijaryhmälle tai yhdistykselle, jonka kotipaikka on Rovaniemellä. Avustuksen myöntäjä voi harkintansa ja resurssiensa puitteissa myöntää avustusta myös toimijalle tai yhdistykselle, jonka avustettavan toiminnan tulee kohdistua Rovaniemen kaupunkiin ja rovaniemeläisille, täydentäen kaupungin hyvinvointia edistävää palvelutarjontaa.

Diakonissalaitos on SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n jäsen. SOSTE on sosiaali- ja terveystoimialan järjestöjen valtakunnallinen kattojärjestö. SOSTEn mukaan ”järjestöihin voidaan laskea myös sote-kentällä toimivat säätiöt”¹. Jäsenvalintaprosessin osana SOSTE arvioi tapauskohtaisesti, onko järjestö sosiaali- ja terveysalan järjestö. Arvio perustuu järjestön ensisijaiseen toimintaan sekä sen säännöissä määriteltyyn tehtävään. Olemme myös olleet SOSTEen yhteydessä sen varmistamiseksi, että tulkintamme vastaa SOSTEn näkemystä asiasta.

Haluamme lisäksi korostaa, että linjaus vaikuttaa myös valtioavustuslainsäädännön kannalta ristiriitaiselta. Esimerkiksi laissa kuntien kulttuuritoiminnasta huomioidaan nimenomaisesti säätiöt muiden yhteisöjen rinnalle. Lain 9 §:n mukaan (korostus tässä yhteydessä) ”kunnalle sekä kunnassa toimivalle kulttuuritoimintaa harjoittavalle ja edistävälle yhteisölle tai säätiölle voidaan valtion talousarvioon otetun määrärahan rajoissa myöntää valtionavustusta kulttuuritoimintaa tai 6 §:ssä tarkoitetun kehittämistehtävän toteuttamista varten siten kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (1705/2009) säädetään.”

Edellä mainituin perustein pidämme täysin selvänä, että lainsäädännössä järjestöjen toimintaedellytysten tukemisella tarkoitetaan myös soveltuvien säätiömuotoisten toimijoiden tukemista. Avustuskelpoisuuden arvioinnissa tulisi ehdottomasti lähteä liikkeellä toiminnan perusluonteen ja tavoitteiden arvioinnista, eikä toimintamuodosta. Yhdistysten ja säätiöiden välillä ei nähdäksemme ole ylipäätään mahdollista tehdä sellaista kategorista eroa, joka perustuisi jommastakummasta toimintamuodosta johtuviin erityispiirteisiin. Yhdistysten ja säätiöiden toiminnassa yhdistäviä tekijöitä on lukuisia ja esimerkiksi avustuskelpoisuutta on perusteltua arvioida ainoastaan toiminnan luonteen ja sääntöjen valossa, ei oikeushenkilön toimintamuodon perusteella. Kategorinen erottelu ei perustu käytännössä mihinkään toiminnalliseen syyhyn, vaan se on puhtaan tekninen ja näin ollen myös sekä epätarkoituksenmukainen että ei-yhdenvertainen.

Johtopäätökset

Edellä mainituin perustein näkemyksemme on, ettei avustuskelpoisuuteen liittyvä säätiöitä koskeva raja ole perusteltu, vaan se paremminkin muodostuu sellaisenaan sovellettuna syrjiväksi käytännöksi. Avustusten hakukelpoisuuden osalta painopisteen tulisi ehdottomasti olla toimintaperusteisessa kelpoisuuden arvioinnissa keinotekoisten rajojen sijaan. Näin ollen

¹ <https://www.soste.fi/sosiaali-ja-terveysjarjestot-suomessa/>

**Diakonissa-
laitos**

Oikaisuvaatimus päätökseen
17.12.2024

3 (3)

yhteenvedona toteamme, että pyydämme teitä arvioimaan tämän oikaisuvaatimuksen myötä uudelleen hakukelpoisuuteen liittyviä perusteita.

Pidämme myös lautakunnan päätöstä virheellisenä siltä osin, kun lautakunnan päätöksessä ei todeta hakemuksen hylkäämisen perustetta.

Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö sr

Terhi Laine
Johtaja
terhi.laine@hdl.fi

Maija Hyle
Toimialajohtaja
maija.hyle@hdl.fi